

Notulen Ambtelijke Werkgroep Straatnaamgeving 1-11-2021

Aanwezig: [redacted] (verslag), [redacted], [redacted] en [redacted]

Vaststellen notulen

- Notulen van 4-10-2021 vastgesteld.

Mededelingen

[redacted] is op verzoek van BBA met een nieuw format mbt straatnaamgevingsvoorstellen bezig. Hij legt dit ook graag voor aan [redacted] en [redacted]

Lopende zaken

- **Latijnse onderschriften**

Nogmaals de vraag of we voor een letterlijke uitvoering van de motie *Hic locus est* gaan. [redacted] heeft inmiddels contact met hoogleraar [redacted] over een vertaling van in ieder geval de namen die in het raadsbesluit Ulpia en Fabrica van 14 juli stonden. Hij geeft aan dat het vertalen van de industrienames inderdaad lastig is, maar wel kan als het moet.

[redacted] geeft [redacted] aan dat hij mag proberen alle namen te vertalen. Dan bespreken [redacted] en [redacted] het resultaat met [redacted] en later eventueel [redacted].

- **Straatnamen op de universiteit**

We wachten op laatste input van Radboud Universiteit en Radboud UMC en bereiden dan de straatnaamgeving voor begin 2022 voor.

- **Straatnaam bij het station**

De ontwikkeling van de straten rondom het station, inclusief de Kiss & Ride, is nog niet definitief. [redacted] gaf aan dat aan het eind van het jaar meer duidelijk is.

- **Gebouwnaam De Boog**

Voorstel is in voorbereiding.

De Stelt-Oost

Huis De Stelt. Even kritisch naar bijgevoegde concept-tekening kijken. Is het inderdaad duidelijk genoeg waar het historische huis lag en mag dat dus zo op de kaart? Zie ook de bijlage over de geschiedenis van het huis.

[redacted] laat iets als 'historische locatie huis De Stelt' aan de legenda bij de tekening toevoegen. Die legenda verwijst dan naar de gearceerde locatie.

Winkelsteeg

Actuele kaart [] bekijken. Nieuwe straatnaam nodig?

Of betrekken bij bestaande straatnamen?

[] en [] hebben dit besproken op 11-10. Volgens hen zijn er drie opties:

1. Alles doornummernen aan de Nieuwe Dukenburgseweg. Er zijn genoeg nummers: alles boven 25 is vrij, maar er zal wel bewegwijzering nodig zijn om te verwijzen naar verdeling nummers.
2. Nieuwe straatnaam van Hulzeneseweg naar Korenpad.
3. Korenpad doortrekken naar Hulzeneseweg. Dit kan alleen als het hek dat bij de begrenzing met het huidige Korenpad weg gaat.

[] en [] bespreken dit nogmaals met de verantwoordelijk stedenbouwkundige.

Onderschriften

Check op onderschrijft:

- Straatnamen rondom NYMA
Hier komen we per mail op terug.
Aan iedereen het verzoek om (bij voorkeur) de komende week zijn of haar opmerkingen te geven.
- Aanvullende straatnamen Woenderskamp
Akkoord.

Visie op straatnamen

[], [] en [] hebben overlegd over de thema's voor straatnaamgeving en de mogelijkheden om naast een vastgesteld thema ook ruimte te maken voor lokale geschiedenis en het landschap. Het leek hen echter nuttig om tot een bredere visie te komen en die later voor te leggen aan de wethouder. Onze ideeën over straatnamen die genoemd worden naar personen kunnen daar deel van uit maken. Wat voor richtlijnen voor straatnaamgeving zouden we willen? (Naast bestaande principes zoals vindbaarheid, spelling en het feit dat alleen personen worden vernoemd die meerdere jaren zijn overleden).

Een paar ingevingen:

- Betrokkenheid inwoners.
- Willen we thema's überhaupt vaststellen?
- Wanneer kunnen we afwijken van bestaande thema's?
- Hoe om te gaan met 'foute' personen en het vernoemen van personen in het algemeen.
- Bekijken wat is vastgelegd over de samenstelling van de werkgroep.
- Inspiratie putten uit de brief van het college aan de gemeenteraad van Amsterdam?

Bespreken met welke elementen we bovenstaande willen aanvullen.

De werkgroep heeft de voorzet die [] heeft gedaan, tijdens de vergadering wat aangevuld. Vervolgens het verzoek aan iedereen om over het resultaat na te denken en onderstaande aan te vullen waar relevant:

Straatnaamgeving in Nijmegen

Uitgangspunten en kaders

Waarom een visie

Omdat we bijna maandelijks tegen zaken aanlopen waarover we een principiële discussie moeten voeren. Dat willen we vangen in een soort 'werkbeschrijving', of kaders en uitgangspunten.

Proces van straatnaamgeving

Hoe ziet een 'normaal' proces van straatnaamgeving eruit? Wanneer komt het verzoek bij de werkgroep binnen? Welke stappen worden gevolgd? Wat is de doorlooptijd?

De ambtelijke commissie straatnaamgeving

Waarom is het een ambtelijke werkgroep? Wie (welke functies) zitten daarin en waarom? Wat is de taak van de werkgroep? Welke taken zijn er nog meer? Bij wie liggen die?

Algemene uitgangspunten

Hier de algemene uitgangspunten, bv dat een straatnaam makkelijk en/of logisch uit te spreken moet zijn en te lezen, dat het niet te lang mag zijn, dat een eventueel achtervoegsel (zoals -straat of -hof) past bij de identiteit van de openbare ruimte, etc.

Onderwerpen

Thema's

(buurten/wijken met specifiek thema. Wanneer doen we dit? Wanneer niet? Laten we ze vaststellen? Of alleen voor interne communicatie? Wat voor soort thema's hebben de voorkeur? Lokale historie? Hoe rigide zijn die thema's, mag daar binnen worden afgeweken om bv lokale historie te vernoemen?

Over het nut van thema's

Een thema in straatnaamgeving zorgt voor eenheid en herkenbaarheid van straten die bij elkaar liggen. Bovendien kan een thema handig zijn bij grote nieuwbouwprojecten, omdat je ze zo kan kiezen dat er binnen een thema veel straatnamen te bedenken zijn. De landethema's in Lent zijn daar goede voorbeelden van. Bovendien zijn die thema's voorbeelden van onderwerpen die vrij abstract zijn in de zin dat ze overkoepelende verbanden aanbrengen tussen de bijbehorende straatnamen, maar dat die namen tegelijkertijd weinig of niets met de locatie en/of de lokale geschiedenis te maken hebben. Tenzij dat deel uitmaakt van het thema zelf. Denk aan het thema 'historie van Lent en oude beroepen' voor buurten De Stelt en Hoge Bongerd.

Niet-vastgestelde buurtnamen

In Nijmegen zijn veel niet-vastgestelde buurtnamen. Soms overlappen die namen met die van wel vastgestelde buurtnamen, maar meestal niet. Zo staat de buurt Dorp Lent ook wel bekend als de 'Bloemenbuurt' en kennen we de buurt Nijland, in de wijk Oosterhout, ook als de 'Kruidenbuurt'. Het zijn namen die 'in de volksmond' gebruikt worden. Vaak verwijzen de namen naar thema's die in de bijbehorende straatnamen terugkomen.

Mengelmoes

Sommige buurten hebben geen vastgesteld thema, maar juist een mengelmoes van thematische invullingen. Bijvoorbeeld Visveld: niet 1 thema, maar delen met bomen (eind jaren tachtig/ begin jaren negentig, maar ook later), planten (in 2000) en Britse popmuzikanten (vanaf 2004). Verder werd in het deel van Visveld waar vooral straatnamen naar bomen genoemd zijn, op 23 september 1998 de Diederik van Lentstraat vastgesteld. Hij was een Lentse edelman uit de veertiende eeuw. Deze naam werd tegelijk vastgesteld met de Eikenlaan, Magnoliaaan, Olmlaan en Peppellaan. Op dat moment bestonden er al een aantal andere straatnamen in de buurt die genoemd waren naar bomen. Ondanks dit onofficiële 'thema' werd ook gekozen voor een historische persoon.

Vernoemen naar personen

Wat is ons standpunt daarover? Waarom doen we dat nog wél? Waarom kiezen we voor 10 jaar?

Is het überhaupt wenselijk om straten naar personen te vernoemen?

Er zijn gemeentes waar geen personen (meer) vernoemd worden. Dat voorkomt een hoop gedoe inderdaad, maar we vinden dat als werkgroep niet wenselijk, omdat er in Nijmegen al lang een gewoonte is om wel personen in straatnamen te vernoemen. Bovendien voelen mensen zich vaak erg verbonden met straatnamen die de naam van een persoon dragen. Het voegt dus iets toe.

Omstreden bestaande straatnamen

Verzoeken wijzigen bestaande straatnamen vanwege veranderende zienswijze verleden, hoe staan we hier in? Zoals 'foute' personen uit VOC tijd.

1. Hoe kijkt de werkgroep aan tegen het wijzigen van een bestaande straatnaam? Daar is de werkgroep in principe tegen, om cultuurhistorische en praktische redenen. Het feit dat wijzigen geld kost, maakt deel uit van de praktische bezwaren.

Verder willen we het verleden niet wegpoetsen, maar zichtbaar maken. Daarbij accepteren we dat er mensen zijn die we vanuit de normen en waarden van nu als 'fout' kunnen zien. Het is juist interessant om te vertellen waarom mensen die vroeger als helden werden gezien, nu als misdadigers worden beschouwd. Daarnaast kunnen we soms wel 'tegenwicht' bieden door middel van nieuwe straatnamen op nieuwe locaties (denk bijvoorbeeld aan een thema als 'vrijheidsstrijders').

2. Hoe voegen we informatie toe over (omstreden) straatnamen?

We vinden het goed om meer informatie toe te voegen. Ruimte in onderschriften is beperkt. Het is daarom logisch om (bijvoorbeeld met een QR-code of in een tijdelijke publicatie) te verwijzen naar een plek waar meer informatie staat. Zo kun je een genuanceerde historische context geven.

- Reageren we als werkgroep straatnaamgeving/ college alleen reactief op verzoeken om verandering en toelichting of willen we ook actief een visie uitdragen? De werkgroep vindt het goed om daar een actieve rol in te hebben. Bijvoorbeeld door er iets

over uit te dragen via een persbericht/ op de gemeentelijke website. Dit is iets om een keer met de wethouder te bespreken ([REDACTED])

- Hoe gaan we om met verzoeken om omstreden straatnamen aan te passen? Dat doen we in principe niet. Zie boven.
- Wanneer is iemand als persoon omstreden? Dat is altijd subjectief en vaak van actuele zaken afhankelijk. Nieuwe historische inzichten kunnen voor een ander beeld zorgen. Het vernoemen van een historisch persoon kan meer zijn dan alleen maar een eerbetoon: het kan ook verwijzen naar een bepaalde historische context. Wel licht bij het uitroepen van personen tot 'omstreden' de waan van de dag op de loer.
- De behoefte om 'omstreden' straatnamen van toelichting te voorzien, roept ook de vraag op of het niet logisch is om alle straatnamen die vernoemd zijn naar personen toe te lichten.
- Is het nuttig en wenselijk om te inventariseren welke 'omstreden' straatnamen we in Nijmegen hebben? We kunnen ons voorstellen dat er kritiek is op bijvoorbeeld de 'zeehelden', Afirkaners en bisschop [REDACTED]

Burgerparticipatie

Op welke manier willen we burgerparticipatie in straatnaamgeving opnemen? Hoe doen we dat nu? (mensen mogen namen aandragen, wij nemen deze op als suggestie, hoeven we niks mee te doen. Er wordt zelden een actief beroep op de stad gedaan om naam te verzinnen, waarom? Willen we dit meer?) Willen we hiervoor regels? Of juist niet?

Wat stellen we wel en niet vast?

Wijknamen? Buurtnamen? Gebouwnamen en namen van groengebieden ? Watergangen? Bruggen? Wanneer stellen we iets vast? Wanneer is iets in de volksmond?

Rondvraag

